

“El PP pot endarrerir el procés de pau, però no anul·lar-lo”

EH Bildu ha obtingut els millors resultats dels últims trenta anys però no tan bons com anunciaven les enquestes. La raó ha estat la pèrdua de vots a Guipúscoa, on governa la Diputació?

—Realment han estat uns resultats excel·lents. Els sobiranistes d'esquerra mai n'havíem tingut de tan bons. Hi havia una expectativa falsa de resultats encara més bons que van crear les enquestes, però ja havíem dit que l'enquesta real era la de les urnes. A Guipúscoa, una lectura ràpida pot fer pensar que hi ha hagut descens de vots i no ha estat així: s'han mantingut els vots, però ha pujat el PNB i, comparativament, s'han escurçat les diferències. Als municipis on hi ha algun conflicte amb la Diputació, ha pujat més el PNB, però no hem baixat més. En canvi, en aquelles poblacions on les mesures de la Diputació no han generat cap rebuig, hem augmentat vots. L'autocrítica és sana i analitzarem què ha passat. Potser algunes mesures s'han pres massa ràpid sense treballar prou el consens. De tot s'aprèn.

—El resultat de les eleccions demostra que, en condicions normals, el País Basc és majoritàriament abertzale?

—Sí, al Parlament Basc dos de cada tres parlamentaris seran *abertzales*. És clar que els partits constitucionalistes han sofert un desastre estrepitos: tot i que el Govern basc era del PSE amb suport del PP, tots dos han perdut vots, especialment els socialistes. És la primera vegada que un *lehendakari* pateix una derrota tan important. D'altra banda, és preocupant que els partits espanyols d'esquerra no hagin pogut entrar al Parlament. No és una bona notícia perquè això, per un costat, afebleix l'esquerra, i, per l'altre, ens priva d'unes sensibilitats que els pròxims quatre anys haurien

La candidata de la coalició EH Bildu a la 'lehendakaritza', Laura Mintegi (Estella, Navarra, 1955), parla dels acords que considera prioritaris en aquesta legislatura.

d'haver estat. Una altra cosa que caldrà analitzar és l'enorme abstenció: la classe política s'ha guanyat a pols el divorci amb la població. S'ha d'il·lusionar la població i elevar el nivell de cultura política. Els projectes que tenim requereixen consultes populars —fins i tot algun dia els haurem de preguntar als bascos i a les basques amb qui volen viure— i necessitem que les participacions siguin significatives.

—A la campanya d'EH Bildu heu prioritzat temes de polítiques socials i d'esquerres. Vau considerar que en l'aspecte sobiranista el PNB no podia competir?

—L'esquerra és a l'ADN de la coalició que represento. Som d'esquerres i tenim un objectiu molt clar de justícia social. Sempre ho hem tingut molt clar, però en aquesta època de neoliberalisme salvatge on l'estat, per decret, cada divendres, treu diners als pobres per donar-los als rics, és una necessitat imperiosa i urgent establir polítiques d'esquerres. S'ha de protegir les persones. Volem un sector públic potent que garanteixi els serveis educatius, sanitaris i socials a tota la població, independentment dels

seus ingressos econòmics, d'una manera universal, gratuïta i de qualitat. Per això calen diners i, com els diners escassegen, pensem que calen mesures de fiscalitat progressiva on pagui més qui més té, on paguin les empreses més que la ciutadania, amb un impost per a grans fortunes i amb tolerància zero amb el frau fiscal. L'objectiu és aconseguir una societat més igualitària, seguint el model dels països escandinaus.

—I això us ha fet aparcar l'independentisme en campanya?

—No, hi ha gent que em diu que només hem parlat d'independència. Crec que hem parlat tant d'una cosa com de l'altra, perquè totes dues es retroalimenten. Necessito parlar de polítiques econòmiques radicals —en el sentit que van a l'arrel dels problemes— per desmuntar aquest estat neoliberal que només afavoreix el poderós. Per a aplicar aquestes polítiques econòmiques necessito eines polítiques: necessito poder aturar les imposicions que vénen de Madrid. Ara ha quedat molt clar que l'Estatut de Gernika és totalment insuficient: perquè no pot aturar les pujades de l'IVA ni les retallades en educació o sanitat ni les mesures que provoquen més atur. Estem totalment indefensos davant les mesures que es prenen a Madrid. Necessitem més cotes d'independència per a aplicar les esmentades polítiques econòmiques.

—En aquesta legislatura, podeu arribar a acords amb el PNB en matèria sobiranista?

—S'ha d'arribar a acords per tot. Per sortir de la crisi s'ha d'arribar a acords. No ho pot fer només un partit ni només el govern basc ni, fins i tot, el Parlament basc tot sol. S'ha d'arribar a acords amb sindicats i empresaris. Per a resoldre el tema econòmic jo posava l'exemple del primer *lehendakari*, el *lehendakari* Aguirre, que, en plena guerra civil, va conformar un govern amb sis partits on hi havia formacions nacionalistes, espanyolistes, d'esquerra i de dreta. Ara no estem a la guerra civil —gràcies a tots— però sí que estem en una situació d'emergència i calen acords entre tots. Sobre el tema nacional, és clar que podem avançar i l'aliat natural, suposadament, és el PNB. Aquesta setmana ens reunirem i parlarem. El que sabem és que ens ensenyarà a totes les formacions una proposta amb tres eixos i ens

demanarà un compromís a la totalitat. No aspiren a fer acords puntuals sobre economia, independència o el procés de pau, sinó que vol que cada formació es comprometi a arribar a acords en els tres camps. Ja veurem. Jo ja he dit que la meva postura –durant la campanya, ara i més endavant– és arribar a acords per a tot i amb tots. Per pura emergència.

—**Aquesta ha de ser la legislatura que es consolidi el procés de pau?**

—Evidentment. També és un dels punts que proposarà el PNB i és prioritat nostra. L'absència de violència d'ETA no significa pau. Per un costat, encara hi ha una violència institucional i jurídica molt greu, amb mesures d'excepció que continuen vigents i, per l'altre, fins i tot hi ha hagut episodis de violència policial contra persones de l'esquerra *abertzale*, concretament dues dones. Tot i l'absència d'ETA, encara queden tres temes per resoldre: un és el reconeixement del dolor de totes les víctimes –n'hi ha hagut moltes més que no ens volen fer creure. L'altre tema és la modificació de la política de presons. Ni tan sols s'aplica la llei. El ministre de l'Interior està prevaricant, segons ell mateix, perquè va dir que si no alliberava Josu Uribetxeberria estaria prevaricant i ara té tretze presos més en la mateixa situació exacta. Després s'entesta a aplicar la doctrina Parot [que nega l'excarceració per beneficis penitenciaris abans dels 30 anys de condemna] tot i que el Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg li ha dit que l'ha de desmantellar. I, per últim, tenim l'eix del lliurament de les armes, que haurà d'arribar en culminar un procés de negociació.

—**EH Bildu, amb PNB i PSE, van ser a la Conferència d'Aiete de fa un any; el PP, no. La seva adhesió és bàsica?**

—En aquests moments els acords d'Aiete estan congelats perquè tots els passos que s'han fet han estat només per una banda. I per a ballar un tango calen dues persones, com ahir recordava un periodista irlandès. És preocupant la situació immobiliària i retrògrada del govern espanyol. Això pot endarrerir el procés però no l'anul·larà. Seguirà endavant perquè hi ha una voluntat política absoluta de totes les forces del País Basc, excepte PP i UPyD, de tota la societat basca i de tots els agents econòmics i socials.

“Per a aplicar les nostres polítiques econòmiques necessitem poder aturar les imposicions que vénen de Madrid. (...) L'Estatut de Gernika no pot aturar les pujades de l'IVA ni les retallades.”

Quan posa fre a una política penitenciària més justa, el PP no fa un altre pas de rosca contra l'esquerra *abertzale* sinó que està ferint la sensibilitat de tota la població –i d'això, n'hauria de ser conscient. A la manifestació del gener passat en favor dels presos, hi havia militants de gairebé tots els partits, excepte el PP. Està jugant a un joc molt poc intel·ligent. Més tard o més d'hora això arribarà: o de *motu proprio* o perquè Europa els dirà: “Senyors, senyores, aquí tenen un problema que han de resoldre.”

—**La crisi és una oportunitat o un obstacle per a les seves ambicions sobiranistes?**

—Una oportunitat, clarament. Per una banda, perquè Espanya i la dreta ho estan fent tan malament que, sense ser independentista, fa ganes de marxar. Però a més, amb unes dimensions més petites, ens en podem sortir. Sempre és molt senzill aplicar polítiques properes i donar respostes concretes a les necessitats de cada comarca i cada població: amb menys despesa es poden aconseguir millors resultats. És clar que Espanya no ens traurà de la crisi, perquè ens està abocant cada cop a un forat més profund.

—**En qualsevol procés sobiranista la qüestió territorial (Navarra i Iparralde) és innegociable?**

—EH Bildu significa ‘reunir el País Basc’. Des del nostre nom tenim clar de què parlem: del País Basc en la seva totalitat. Som conscients que ens hem presentat a una autonomia només, però l'horitzó sabem quin és. És un procés, s'ha d'anar per etapes i hi ha d'haver un procés endogen. Ningú vol imposar a cap comunitat què ha de fer. Però hi ha símptomes que són positius. En primer lloc, la crisi d'UPN, que ja els fa aigües. Els partits independentistes estan prenent molta força i ja es veuen els primers símptomes de canvi de correlació de forces. D'altra banda, són molt esperançadors els moviments que estan produint-se al País Basc Nord perquè han aconseguit una cosa que em fa molta enveja: tots els partits, des de l'esquerra fins a la dreta, els sindicats i moltes forces socials han anat junts a París a demanar una administració territorial comuna i única. I París no ha tancat la porta, com ens fa Madrid cada dos per tres.

Alex Milian